

SINIRDA KARBON DÜZENLEMESİ TEHDİTLER-FIRSATLAR

Prof.Dr. Gökhan CİVELEKOĞLU

Handan Şahin

Akdeniz Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü

Noventech Çevre Teknolojileri Ar-Ge ve Danışmanlık Ltd.Şti.

Ekim 2023

SUNUM PLANI

- Sınırdaki Karbon düzenleme Mekanizması (SKDM) Nedir?
- SKDM Nasıl Çalışacak?
- Yükümlülük
- Tehditler/Fırsatlar

SINIRDA KARBON DÜZENLEMESİ NEDİR?

- Avrupa Birliği'nin Avrupa Yeşil Mutabakatı ile koyduğu sera gazı emisyon azaltımı hedefine ulaşılması açısından temel araçlardan birisi Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıdır.
- AB bu mekanizma ile bir yandan yeşil dönüşümün yaratacağı maliyet karşısında Avrupa'nın rekabetçiliğinin korunmasını, diğer taraftan küresel düzeyde iklim değişikliği ile mücadele çabasının artırılmasını hedeflemektedir.

SKDM NASIL ÇALIŞACAK?

Ana Uygulama Esasları:

- Uygulama Takvimi
- Ürün ve Sera Gazı Kapsamı
- Emisyon Hesaplamalarının Kapsamı
- Geçiş Dönemindeki Raporlama Yükümlülükleri
- 1 Ocak 2026 Sonrasındaki Uygulama Dönemi
- SKDM Kapsamında Komisyon/ Üye Ülke Yetkili Otoriteleri Arasında Yetki Dağılımı

UYGULAMA TAKVİMİ

- **1 Ekim 2023** tarihinde raporlama yükümlülüğü ile sınırlı olarak uygulamaya girecektir. **1 Ekim 2023-31 Aralık 2025** tarihleri arasında, mali yükümlülük doğmayacak bir geçiş dönemi olacaktır.
- Geçiş döneminin amacı; uygulama esaslarının oturtulması, veri toplanması ve uygulamanın iyileştirilmesine yönelik aksayan noktaların tespit edilmesidir.
- Mali yükümlülük **1 Ocak 2026**'de başlayacaktır.

ÜRÜN VE SERA GAZI KAPSAMI

Sektörler

- Demir-çelik
- Alüminyum
- Çimento
- **Gübre**
- Elektrik
- Hidrojen

*Ürün bazında karbon ayak izi ölçümüne yönelik uygun metodolojilerin geliştirilmesi ile birlikte daha fazla kullanıcı sektör sisteme dahil olacaktır.

EMİSYON HESAPLAMALARININ KAPSAMI

- 2026 itibariyle SKDM'nin emisyon hesaplamalarına doğrudan emisyonların yanı sıra dolaylı emisyonlara bağlı maliyetler ilk etapta çimento ve **gübre** ürünleri ile aglomere demir cevherleri gibi sınırlı sayıda ürün için getirilecektir.

EMİSYON HESAPLAMALARININ KAPSAMI

- Üretim esnasında açığa çıkan, üretim sürecinden kaynaklanan doğrudan emisyonlar (Kapsam-1 emisyonlar) - [Isıtma ve soğutma kaynaklı emisyonlar dahil üretici firmanın üretim sürecinden kaynaklanan emisyonlar]
- Üretim sürecinde kullanılan elektrikten kaynaklanan dolaylı emisyonlar (Kapsam-2 emisyonlar)
- Üretim sürecinde kullanılan ve üretici firma dışından temin edilen, yine SKDM kapsamındaki üretim girdilerinin üretimi aşamasında açığa çıkan emisyonlar (kısmi Kapsam-3) - [girdinin üretim sürecinde açığa çıkan ve girdinin tedarik edildiği üreticiden temin edilecek olan emisyon verisi]

GEÇİŞ DÖNEMİNDEKİ RAPORLAMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Geçiş döneminde ithalatçılar, üçer aylık dönemler itibariyle, AB'ye ithal edilen SKDM kapsamındaki tüm ürünler için, ürünün üretim süreci ile ilişkili doğrudan ve dolaylı emisyonları ürün ve üretici tesis ayrıştırması yaparak raporlayacaktır.
- Raporlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen veya tespit edilen eksiklikleri gidermeyen ithalatçılara, ilgili üye ülke yetkili otoritesi tarafından etkili, orantılı ve caydırıcı nitelikte para cezası verilecektir.

GEÇİŞ DÖNEMİNDEKİ RAPORLAMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- 1 Ekim 2023-31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki geçiş döneminde gerçekleşen emisyonların raporlanmasında, doğrulama gerekliliği yoktur.

I OCAK 2026 SONRASINDAKİ UYGULAMA DÖNEMİ

- İthal edilen toplam ürün miktarı
- Doğrudan ve dolaylı emisyon miktarı
- Akredite doğrulayıcı tarafından hazırlanmış doğrulama raporu
- SKDM Sertifikası
- Yıllık Raporlama
- Ücretlendirme

YETKİ DAĞILIMI

- SKDM yükümlüsünün yetkilendirilmesi, SKDM bildirimlerinin gözden geçirilmesi, SKDM sertifikalarının satılması ve geri alınması, mevzuata uyumsuz uygulamaların incelenmesi ve cezai müeyyidelerin uygulanması gibi belirli hususlar ise üye ülke yetkili otoritelerinin görev alanına girmektedir.

YÜKÜMLÜLÜK

- Yükümlülük ithalatçılar üzerinde ancak ürüne gömülü emisyonların izlenmesi, raporlanması ve 2026 itibariyle doğrulanması ithalatçılarca üretici firmalardan talep edilecektir.
- Bu kapsamda SKDM kapsamındaki ürünleri üreten firmaların, yine SKDM kapsamında yer alan girdi niteliğindeki ürünleri tedarik ettiği firmalardan ilgili emisyon değerlerini temin edebilmesi gerekecektir.

TEHDİTLER/FIRSATLAR

Tehditler

- Karbon fiyatının ticari engele dönüşmesi
- Temiz enerji, yeşil hammadde arzı
- Yeşil teknolojilere erişim
- Yeşil dönüşümün finansmanı

TEHDİTLER/FIRSATLAR

Fırsatlar

- AB ile entegrasyon ve ihracat artışı
- Yüksek sürdürülebilir enerji potansiyeli

TEŞEKKÜRLER...

Noventech Çevre Teknolojileri Ar-Ge ve Danışmanlık Ltd. Şti.

Adres: Pınarbaşı Mah. Hürriyet Cad. Akdeniz Üniversitesi Uluğbey AR-GE 2
No:3 İç kapı No:BI04 Konyaaltı/ANTALYA.

Telefon: +90 505 935 29 34

Web: <https://www.noventech.com.tr/>

Mail: info@noventech.com.tr